

KRIKŠČIONIŠKOS KILMĖS ASMENVARDŽIAI LIETUVOJE SENIAUSIOJE 1599–1621 M. JONIŠKIO PARAPIJOS KRIKŠTO METRIKŲ KNYGOJE

Alma RAGAUSKAITĖ
Lietuvių kalbos institutas

1. Įvadas

Joniškio parapijos istoriniai antroponimai kilmės aspektu jau pradėti tirti. Ypač svarbus šios parapijos seniausios 1599–1621 m. krikšto metrikų knygos tyrimų kontekstas. Pirmiausia buvo pateikta būdingesnių aptariamų knygos tekstų pavyzdžių (įvairių krikšto įrašų formulių), kuriuose užfiksuota lietuviškos kilmės vyrų asmenvardžių (Garliauskas 1998: 152–153; 2004: 22–24). Išnagrinėjus to paties bažnytinio šaltinio 186 Joniškio miesto gyventojų antroponimus, paaiškėjo, jog tarp krikščioniškos kilmės asmenvardžių daugiausia atsiradusių iš trumpųjų krikšto vardų lyčių. Palyginus Joniškio ir parapijos kaimų vardynus, pastebėta, kad miestiečių antroponimai kilmės požiūriu skiriasi nuo valstiečių. Pastarųjų vardyne buvo dažnesni lietuvių senieji dvikamieniai asmenvardžiai (Ragauskaitė 2004: 16–17). Išanalizavus kalbamosios parapijos kaimų gyventojų dvinarius įvardijimus, nustatyta, jog 187 antrieji antroponimai yra lietuviškos kilmės. Iš aptartų 187 lietuviškos kilmės asmenvardžių buvo rekonstruota 112 skirtingų antroponimų lyčių. Tarp jų lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių — 36 (32 % visų atkurtų), dvikamienių antroponimų trumpinių bei jų priesaginių vedinių — 19 (17 %), pravardinės kilmės asmenvardžių — 57 (51 %). Sugretinus 112 atkurtų antroponimų formų su dabartinėmis lietuvių pavardėmis, prieita prie išvados, jog 46 (41 %) funkcionuoja ir šiandien. Didesnė dalis, t. y. 62 (55 % visų rekonstruotų), turi tos pačios kilmės, tik skirtingos darybos atitikmenis tarp dabartinių pavardžių. Likusiųjų 4 (4 %) nėra šių dienų vardyne (Ragauskaitė 2019a: 162). Atkreipus dėmesį į XVI a. pabaigos — XVII a. pradžios Joniškio parapijos vyrų antroponimų etimologinius ypatumus, tolesnis kaimų gyventojų istorinės antroponimijos tyrimas yra svarbus ir tęstinas.

Antroponiminė medžiaga straipsniui surinkta iš senosios 1599–1621 m. Joniškio parapijos krikšto metrikų knygos. Šio bažnytinio šaltinio pavadinimas pateiktas lotynų kalba „Liber Baptisatoru(m)¹ || Ecc(lesi)æ Parochialis Jani=||scensis ab Anno 1599. — || usq(ue) ad An(n)um || 1621. —“. Priešlapyje

¹ Rankraštyje užfiksuotos abreviatūros pildytos. Prierašas nurodytas skliaustuose.

nurodyta dar viena lotyniška antraštė „CATA: || LOGVS. || BAPTISATO: || RVM. EC: || CLESIAE. || IANI: || SCEN: || SIS“. Aptariama rankraštinė knyga rašyta lotynų ir lenkų kalbomis (Garliauskas 1998: 139; 2004: 21–22; Ragauskaitė 1999: 155; 2005: 66–67; 2015: 74; 2019a: 154). Palyginus braižą matyti, kad šių knygą rašė bent keli asmenys. Nė vienas iš jų neįrašė savo pavardės. Krikšto registracijos formulės buvo įvairios (ilgesnės ir trumpesnės). Keliolikoje lapų nerašomi oikonimai, dalyje knygos įrašų tekstas buvo trumpinamas (rašomi tik asmenų vardai, nerašomi antrieji ar tretieji įvardijimo nariai). Kai kuriais atvejais nurodytas Šiaulių valsčiaus (nuo 1616 m. faktiškai veikusios Šiaulių ekonomijos) vaitas, kurio vaitystėje yra kaimas (Žilys 2012: 127).

Šio straipsnio tikslas — apibūdinti 1599–1621 m. Joniškio parapijos kaimų gyventojų užrašymo situaciją, išsamiai aptarti atrinktus 556 krikščioniškos kilmės asmenvardžius (antruosius dvinario įvardijimo modelio narius) darybos aspektu.

Šio straipsnio uždaviniai: 1) trumpai aptarti vardus (pirmuosius dvinarių įvardijimų narius); 2) nurodyti produktyviausias antrųjų asmenvardžių priesagas; 3) rekonstruoti antroponimų formas, kurios šaltinyje turi užfiksuotus lietuviškus darybos formantus, ir palyginti jas su dabartinėmis lietuvių pavardėmis; 4) nustatyti, kurie analizuojami istoriniai asmenvardžiai nebefunkcionuoja dabartiniame vardyne.

Aptariant XVI a. pabaigos — XVII a. pradžios Joniškio parapijos istorinės antroponimijos duomenis, taikomi šie pagrindiniai tyrimo metodai: aprašomasis ir lyginamasis (Ragauskaitė 2005: 31; 2019b: 179). Reikės nustatyti dažniausias asmenvardžių priesagas, apibūdinti patronimų ir nepatroniminės kilmės antroponimų grupių kiekybinį santykį.

2. Asmenų vardai

Svarbu aiškiai apibrėžti, kurie bažnytiniame šaltinyje užrašyti antroponimai priskirtini Joniškio parapijos kaimų gyventojams (Ragauskaitė 2019a: 155). Jų asmenvardžius atskirti padeda kaimų nuorodos lotynų ir lenkų kalbomis, pvz.: 1617 *Matis Bohdanajtis* <...> *de villa Darginy* JNŠ 198²; 1601 *Pagi Szłostikiow* <...> *Martini Czepaitis* JNŠ 22v; 1619 *S(iola) Wekiunow* <...> *Philip Grigaitis* JNŠ 237; 1620 *Mikolaj̃ Ionaytis* <...> *Siola Aleknayciow* JNŠ 253; 1617 *Iakub Iurgajtis de uilla Kiwile* JNŠ 206v;

² Visi straipsnyje pateikti asmenų įvardijimai yra metrikuoti. Prie kiekvieno jų pažymėti metai, kuriais įvardijimas buvo užfiksuotas, istorijos šaltinio santrumpa ir lapo numeris.

1601 *Pagi Proczunow* <...> *Luca Jesaytis* JNŠ 21v; 1621 *S(iola) Medginiow Grig Maciehewic* JNŠ 265; 1619 *Thomaß Marczynaitis* <...> *S(iola) Bilziow* JNŠ 235v; 1620 *Casper Mikalaitis* <...> *Siola Norunow* JNŠ 252v; 1620 *Gregor Petraitis* <...> *Siola Krampiw* JNŠ 252v; 1620 *Pawel Stanislowaitis* <...> *S(iola) Powilajciow* JNŠ 253; 1617 *Pawel Tomaßewicz de uilla Lidayki* JNŠ 200; 1620 *S(iola) Butniunow* <...> *Ian Waićiekaitif* JNŠ 251v; 1606 *S(iola) Normanciw* <...> *Maciulis Wenskaitis* JNŠ 86v; 1620 *Siola Trumpaiciow* <...> *Maczey* *Woyciekowicz* JNŠ 251v.

Parapijos kaimuose gyveno krikštijamų kūdikių tėvai, krikšto tėvai, pvz.: 1601 *Pagi Rukajciow* <...> *Patr(ini) Gregorius Bartkuns* JNŠ 21; 1601 *Pagi Jenkunu* <...> *Patr(ini) Stanislaus Endrufzaitis* JNŠ 24; 1601 *Pagi Jakifzkiu* <...> *Patr(ini) Geniulus Endrufzkaytis* JNŠ 21; 1601 *Pagi Stagia* <...> *Patr(ini) Simon Gricaitis* JNŠ 22; 1601 *Patr(ini) Jacobus Jekaytis Pagi Mikalajciunow* JNŠ 18v; 1601 *Pagi Barifiu* <...> *Patr(ini) Staß Jenaitis* JNŠ 18v; 1606 *Siola Jonaiciow R(odzice) Jerzi Martinaitis* JNŠ 86v; 1620 *K(um) Stanislaw Mikolaitis* <...> *Siola Kiepałow* JNŠ 253; 1618 *Patr(ini) Gregorz* *Pietraßajtis de eadem uilla* JNŠ 219v; 1617 *Par(entes) Iakob Romanaytis* <...> *de uilla* JNŠ 206v; 1621 *S(iola) Melniow R(odzic) Simon Woiciechewicz* JNŠ 264v.

Pirmieji šių dvinarių įvardijimų nariai dažniausiai yra tradiciniai krikščioniški vardai, pvz.: 1601 *Ambrosius* JNŠ 30v³; 1621 *Ambrozei* JNŠ 262v(2)⁴; 1619 *Ambroziej* JNŠ 236v; 1619 *Ambroziej* JNŠ 237v; 1620 *Ambroziej* JNŠ 246; 1620 *Ambroziej* JNŠ 249; 1620 *Ambroziej* JNŠ 257 — plg. db. v. *Ambraziėjus* (LVKŽ 73); 1601 *Andreæ* gen. sg. JNŠ 18; 1617 *Andrius* JNŠ 199; 1617 *Andrzej* JNŠ 207; 1617 *Andrzej* JNŠ 198; 1617 *Andrzej* JNŠ 202v; 1620 *Iendrzej* JNŠ 248; 1618 *Iendrzej* JNŠ 221v; 1609 *Jendrzej* JNŠ 109v; 1620 *Jędrzej* JNŠ 259; 1616 *jendrzej* JNŠ 191 — plg. db. v. *Andriėjus* (LVKŽ 74); 1621 *Anton* JNŠ 265v; 1617 *Antonius* JNŠ 208v — plg. db. v. *Antānas* (LVKŽ 76); 1621 *Augustin* JNŠ 262; 1620 *Auguftin* JNŠ 254v; 1601 *Auguftini* gen. sg. JNŠ 20; 1601 *Augustin(us)* JNŠ 22; 1601 *Auguftinus* JNŠ 22v — plg. db. v. *Augustinas* (LVKŽ 85); 1609 *Baltromiej* JNŠ 109; 1609 *Baltromiej* JNŠ 109; 1616 *Baltromiej* JNŠ 192v; 1601 *Bartholomęus* JNŠ 29; 1601 *Bartholomæus* JNŠ 28; 1618 *Bartłomiej* JNŠ 222; 1617 *Bartłomiej*

³ Vardai ir antrieji antroponimai suregistruoti pagal jų formų abėcėlę. Nurodomos skirtingos asmenvardžių užrašymo lytys, greta nurodant tik po vieną lapą, kuriame ši forma buvo paminėta. Išsamus antroponimų paplitimo registras labai išplėstų šio straipsnio apimtį. Perteikiant asmenvardžius, stengiamasi išsaugoti originalias, bažnytinėje metrikų knygoje fiksuotas lytis.

⁴ Skliaustuose surašyti numeriai nurodo asmenų, turinčių vienodą vardą, skaičių tame pačiame bažnytinio dokumento lape.

JNŠ 198v — plg. db. v. *Baltramiėjus* (LVKŽ 89); 1617 *Casper* JNŠ 198; 1617 *Caspros* JNŠ 204v; 1618 *Kasper* JNŠ 215 — plg. db. v. *Kāsparas* (LVKŽ 222); 1601 *Chriftophorus* JNŠ 25v — plg. db. v. *Kristofōras*, *Kristòforas* (LVKŽ 237); 1621 *Elexander* JNŠ 265 — plg. db. v. *Aleksāndras* (LVKŽ 65); 1618 *Floryan* JNŠ 214 — plg. db. v. *Florijōnas* (LVKŽ 158); 1601 *Gaspari* gen. sg. JNŠ 20v; 1601 *Gasparus* JNŠ 18v — plg. db. v. *Gāsparas* (LVKŽ 164); 1601 *Georgius* JNŠ 19v; 1617 *Jurgis* JNŠ 207v; 1601 *Jurgis* JNŠ 22 — plg. db. v. *Jūrgis* (LVKŽ 215); 1618 *Grygalis* JNŠ 220; 1617 *Grygalus* JNŠ 199v; 1617 *Grygalus* JNŠ 202v; 1618 *Grygalus* JNŠ 218v — plg. db. v. *Grigālius* (LVKŽ 188); 1617 *Iacobus* JNŠ 206v; 1621 *Iacub* JNŠ 260v; 1617 *Iakob* JNŠ 206v; 1617 *Iakob(us)* JNŠ 199; 1617 *Iakub* JNŠ 243; 1601 *Jacobi* gen. sg. JNŠ 20v; 1601 *Jacobo* JNŠ 27; 1601 *Jacobus* JNŠ 18v; 1601 *Jacob(us)* JNŠ 20v; 1620 *Jačub* JNŠ 253v; 1617 *Jakob* JNŠ 201v; 1609 *Jakub* JNŠ 111v — plg. db. v. *Jokūbas* (LVKŽ 207); 1617 *Ian* JNŠ 200; 1617 *Ianos* JNŠ 197(2); 1609 *Jan* JNŠ 109; 1601 *Joannes* JNŠ 21v; 1601 *Joannis* JNŠ 20v — plg. db. v. *Jōnas* (LVKŽ 208); 1620 *Ieronim* JNŠ 251v — plg. db. v. *Jerōnimas* (LVKŽ 204); 1620 *Iozeph* JNŠ 248; 1601 *Josephus* JNŠ 18; 1615 *jozephus* JNŠ 173v — plg. db. v. *Juōzapas* (LVKŽ 214); 1601 *Laurentius* JNŠ 20; 1616 *Laurentj* JNŠ 191; 1619 *Laurin* JNŠ 242; 1616 *Lawryn* JNŠ 192v; 1617 *Lawrynas* JNŠ 199; 1620 *Wauwriniec* JNŠ 248; 1620 *Wawriniec* JNŠ 251v — plg. db. v. *Laurynas* (LVKŽ 242); 1601 *Lucas* JNŠ 28v; 1601 *Lucæ* gen. sg. JNŠ 18v; 1620 *Lukas* JNŠ 249 — plg. db. v. *Lūkas* (LVKŽ 255); 1621 *Maciei* JNŠ 261v; 1617 *Maciey* JNŠ 204; 1618 *Maciey* JNŠ 211v(2); 1620 *Maciey* JNŠ 257v; 1617 *Moteius* JNŠ 197v — plg. db. v. *Motiėjus* (LVKŽ 279); 1621 *Marcin* JNŠ 261; 1620 *Marczyn* JNŠ 247; 1617 *Martin* JNŠ 206; 1601 *Martini* gen. sg. JNŠ 22v — plg. db. v. *Martynas* (LVKŽ 264); 1601 *Marc(us)* JNŠ 18v; 1618 *Markus* JNŠ 209; 1618 *Markuf* JNŠ 210v; 1601 *Mork(us)* JNŠ 28 — plg. db. v. *Mōrkus* (LVKŽ 279); 1618 *Michał* JNŠ 210v — plg. db. v. *Mýkolas* (LVKŽ 270); 1616 *Mikołai* JNŠ 191; 1617 *Mikołay* JNŠ 199; 1618 *Mikołay* JNŠ 210; 1620 *Mikołaj* JNŠ 251; 1617 *Mikołaj* JNŠ 198; 1601 *Nicolai* JNŠ 20; 1601 *Nicolaus* JNŠ 19v — plg. db. v. *Mikalōjus* (LVKŽ 270); 1617 *Patroš* JNŠ 199; 1601 *Petri* gen. sg. JNŠ 20; 1601 *Petrus* JNŠ 19v; 1620 *Piotrz* JNŠ 252 — plg. db. v. *Pētras* (LVKŽ 299); 1601 *Pauli* gen. sg. JNŠ 21v; 1601 *Paulus* JNŠ 19v; 1601 *Paul(us)* JNŠ 26 — plg. db. v. *Paūlius* (LVKŽ 298); 1609 *Pawel* JNŠ 112; 1617 *Pawel* JNŠ 200(2); 1617 *Powilaf* JNŠ 204v — plg. db. v. *Póvilas* (LVKŽ 301); 1619 *Philip* JNŠ 237 — plg. db. v. *Pilypas* (LVKŽ 300); 1601 *Sebastianus* JNŠ 21; 1621 *Sebastian* JNŠ 264; 1620 *Sebestian* JNŠ 251v — plg. db. v. *Sebastijōnas* (LVKŽ 325); 1601 *Simon* JNŠ 22; 1618 *Symon* JNŠ 213v — plg. db. v. *Šimonas* (LVKŽ 329); 1601 *Stanislaus*

JNŠ 21; 1618 *Staniflaus* JNŠ 221; 1618 *Stanislaw* JNŠ 210; 1619 *Stanislaw* JNŠ 233v; 1617 *Staniflaw* JNŠ 203v; 1621 *Stanisla(w)* JNŠ 270v — plg. db. v. *Stanislovas* (LVKŽ 335); 1617 *Stephan* JNŠ 193; 1601 *Stephanus* JNŠ 18v — plg. db. pvd. *Stēponas* (LVKŽ 336); 1601 *Thomas* JNŠ 20; 1601 *Thomæ* gen. sg. JNŠ 20v; 1616 *Tomas* JNŠ 193 — plg. db. v. *Tõmas* (LVKŽ 350); 1618 *Tomaßus* JNŠ 213; 1617 *Tomasz* JNŠ 200 — plg. db. v. *Tamõsius* (LVKŽ 341); 1620 *Walentin* JNŠ 248; 1620 *Walentyn* JNŠ 256; 1601 *Valentini* gen. sg. JNŠ 20; 1601 *Valentinus* JNŠ 18v — plg. db. v. *Valentinas* (LVKŽ 363); 1620 *Woiciech* JNŠ 257; 1617 *Woyciech* JNŠ 207; 1618 *Woyciechus* JNŠ 211; 1617 *Wojtechus* JNŠ 197 — plg. db. v. *Vaitiēkus* (LVKŽ 361); 1616 *Vrban* JNŠ 192v; 1601 *Vrbani* gen. sg. JNŠ 20v; 1601 *Vrbanus* JNŠ 22; 1618 *Vrban(us)* JNŠ 214v — plg. db. v. *Ūrbonas* (LVKŽ 353); 1617 *Zygmont* JNŠ 207 — plg. db. v. *Zigmantas* (LVKŽ 384).

Mažiau pastebėta kanoninių krikščioniškų vardų trumpinių, pvz.: 1621 *Gabris* JNŠ 266v — plg. db. v. *Gabrỹs* (LVKŽ 160) < *Gabriēlius* (LVKŽ 160); 1616 *Grig* JNŠ 192; 1617 *Gryg* JNŠ; 1620 *Grigas* JNŠ 253v; 1616 *grigas* JNŠ 193; 1617 *Grygaf* JNŠ 207v; 1617 *Grygas* JNŠ 202v — plg. db. v. *Grigas* (LVKŽ 188) < *Grigālius* (LVKŽ 188); 1621 *Sim* JNŠ 260 — plg. db. v. *Simas* < *Simonas* (LVKŽ 329); 1618 *Staniuf* JNŠ 210v — plg. db. v. *Stānius* (LVKŽ 335) < *Stanislovas* (LVKŽ 335); 1618 *Stasius* JNŠ 210; 1617 *Stāsius* JNŠ 205; 1601 *Stafius* JNŠ 18 — plg. db. v. *Stāsius* (LVKŽ 335) < *Stanislovas* (LVKŽ 335); 1620 *Walenti* gen. sg. JNŠ 253v; 1617 *Walenty* JNŠ 202; 1616 *Walenty* JNŠ 193 — plg. db. v. *Vāventas*, *Valeñtas* (LVKŽ 363).

Pasitaikė deminutyvinių krikštavardinių vardų formų, pvz.: 1617 *Andrutis* JNŠ 197 — plg. db. v. *Añdrius* (LVKŽ 75) < *Andriējus* (LVKŽ 74); 1620 *Antul* JNŠ 247 — plg. db. v. *Ántas* (LVKŽ 76) < *Antānas* (LVKŽ 76); 1601 *Jonelis* JNŠ 26 — plg. db. v. *Jōnas* (LVKŽ 208); 1601 *Jurgelis* JNŠ 27v — plg. db. v. *Jūrgis* (LVKŽ 215); 1601 *Mikucia* gen. sg. JNŠ 22; 1618 *Mikutys* JNŠ 220; 1617 *Mikutyf* JNŠ 205v — plg. db. v. *Mikas* (LVKŽ 270) < *Mikalōjus* (LVKŽ 270); 1621 *Tamul* JNŠ 259v — plg. db. v. *Tõmas* (LVKŽ 350).

Antrieji dvinarių įvardijimų nariai — tai krikščioniškos kilmės asmenvardžiai su priesagomis arba be priesagų, kurie toliau analizuojami darybos aspektu.

3. Antroponimų darybos tendencijos

Lietuvių pavardes, kilusias iš populiariausių krikšto vardų lyčių (ilgųjų, lietuvių kalboje susidariusių ar skolinių trumpinių, mažybinių bei kitokių priesagų vedinių) išsamiai yra aprašęs Aleksandras Vanagas (1974: 86–152;

1977: 48–92; 1980: 52–95; 1982: 73–97; 1983: 73–103). Nemažą dalį šios kilmės pavardžių išaiškino Zigmas Zinkevičius (1977a: 66–89; 2005: 16–43; 2007: 22–23; 2008: 343–484; 2010: 9–106). Daugiausia šio tipo pavardžių yra išanalizuota *Lietuvių pavardžių žodyno* dvitomyje (Vilnius: Mokslas, 1985–1989). Nagrinėjant lietuvių pavardžių formavimosi procesą, krikščioniškos kilmės asmenvardžius aptarė Vitalija Maciejauskienė (1991: 219; 222–223; 230–232; 233–236). Tarp nelietuviškos kilmės XVI–XVIII a. kauniečių antroponimų daugiausia buvo kilusių iš krikščioniškų vardų (XVI a. — 29 %, XVII a. — 31 %, XVIII a. — 32 %) (Ragauskaitė 2005: 119, 125, 133).

Aptariami 1599–1621 m. Jonišio parapijos kaimų gyventojų krikščioniškos kilmės asmenvardžiai suklasifikuoti į dvi grupes: 1) antropinimai su lietuviškomis *-aitis*, *-(i)onis*, *-(i)ūnas*, *-(i)uitis* ir slaviškomis *-evič*, *-ovič* patroniminėmis priesagomis, su deminutyvinėmis priesagomis ir 2) asmenvardžiai be šių priesagų (dėl šios klasifikacijos dar žr. Maciejauskienė 1993: 40; Ragauskaitė 2018a: 104–106; 2019a: 182). Antroponimai yra rekonstruojami iš patronimų ir nepatroniminės kilmės asmenvardžių. Atkurtos antroponimų formos pažymimos rekonstrukcijos ženklu ir pateikiamos pagal abėcėlę. Šios formos lyginamos su dabartinėmis lietuvių pavardėmis. Kaip minėta, 1599–1621 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knygoje buvo užrašyti 556 kaimų gyventojų krikščioniškos kilmės asmenvardžiai. Prie pirmosios grupės priskirti 552 (99,28 % visų antrųjų antroponimų) asmenvardžiai. Jie pateikiami pagal priesagų produktyvumą:

-aitis (rašymas varijuoja: *-aycis*, *-aitis*, *-aitif*, *-aitys*, *-aytis*, *-áytis*, *-aytiš*, *-aytis*, *-aytis*, *-ajtis*, *-atis*) — 359 (64,55 %) antroponimai: *Adomaitis: 1620 *Adomaitis* JNŠ 258v. Plg. db. pvd. *Adomáitis* (LPŽ I 65); *Andrekaitis: 1617 *Andrekaitis* JNŠ 206v. Plg. db. pvd. *Andrekáitis* (LPŽ I 99); *Andrukaitis: 1617 *Andrukaitis* JNŠ 207v; 1617 *Andrukajtis* JNŠ 198v. Plg. db. pvd. *Andrukáitis* (LPŽ I 103); *Augustinaitis: 1601 *Auguftinaitis* JNŠ 24v; 1617 *Augustynajtis* JNŠ 199. Plg. db. pvd. *Augustináitis* (LPŽ I 137); *Bagdonaitis: 1621 *Bagdonaitis* JNŠ 271. Plg. db. pvd. *Bagdonaitis* (LPŽ I 153); *Banaitis: 1601 *Banaitis* JNŠ 25; 1601 *Banaytis* JNŠ 30v; 1617 *Banajtis* JNŠ 203v. Plg. db. pvd. *Banáitis* (LPŽ I 184); *Barisaitis: 1601 *Barifaitis* JNŠ 26. Plg. db. pvd. *Barisáitis* (LPŽ I 197); *Bartkaitis: 1601 *Bartkaitis* JNŠ 25. Plg. db. pvd. *Bartkáitis* (LPŽ I 203); *Bartošaitis: 1618 *Bartošaytis* JNŠ 219v. Plg. db. pvd. *Bartošáitis* (LPŽ I 205); *Bernotaitis: 1619 *Bernotaitis* JNŠ 234v. Plg. db. pvd. *Bernotáitis* (LPŽ I 240); *Čepaitis: 1601 *Czepaitis* JNŠ 22v; 1620 *czepaitis* JNŠ 247; 1618 *Czepyaitis* JNŠ 221v; 1618 *czepaytis* JNŠ 219. Plg. db. pvd. *Čepáitis* (LPŽ I 410); *Endrušaitis: 1601 *Endrufzaitis* JNŠ 24. Plg. db. pvd. *Endrušáitis* (LPŽ I 577); *Endruškaitis:

1601 *Endrufzkaytis* JNŠ 21. Plg. db. pvd. *Endruškaitis* (LPŽ I 577); *Grigaitis: 1609 *Grigaitis* JNŠ 109; 1615 *grigaitis* JNŠ 174v; 1617 *Grygajtis* JNŠ 198v. Plg. db. pvd. *Grigāitis* (LPŽ I 710–711); *Grigalaitis: 1620 *Grigalaitis* JNŠ 243; 1601 *Grygalaytis* JNŠ 22; 1617 *Grygalajtis* JNŠ 202. Plg. db. pvd. *Grigalāitis* (LPŽ I 711); *Griškaitis: 1601 *Grifzkaitis* JNŠ 22. Plg. db. pvd. *Griškāitis* (LPŽ I 721); *Jakaitis: 1620 *Iakaitis* JNŠ 243; 1617 *Jakaytis* JNŠ 208. Plg. db. pvd. *Jakāitis* (LPŽ I 785); *Jasaitis: 1620 *Iasaitis* JNŠ 258. Plg. db. pvd. *Jasāitis* (LPŽ I 813); *Jocaitis: 1621 *Iocaitis* JNŠ 264v. Plg. db. pvd. *Jocāitis* (LPŽ I 835); *Jokūbaitis: 1621 *Iacubaitis* JNŠ 264v; 1620 *Iakubaitis* JNŠ 258; 1617 *Iakubajtis* JNŠ 198v; 1620 *Iokubaytis* JNŠ 255v; 1616 *jocubaitis* JNŠ 191v; 1616 *jokubaitis* JNŠ 192v. Plg. db. pvd. *Jókūbaitis*, *Jokūbāitis* (LPŽ I 839); *Jonaitis: 1621 *Ianaitis* JNŠ 260; 1617 *Ianaytis* JNŠ 205v; 1617 *Ianaytis* JNŠ 204; 1617 *Ianajtis* JNŠ 197; 1620 *Ionaitis* JNŠ 241v; 1620 *Ionaitys* JNŠ 254; 1617 *Ionaytis* JNŠ 199; 1601 *Jonaitis* JNŠ 20; 1616 *jonaitis* JNŠ 193; 1618 *Jonaytis* JNŠ 213; 1601 *Jonaytis* JNŠ 20. Plg. db. pvd. *Jonāitis* (LPŽ I 841); *Jonkaitis: 1601 *Jonkaitis* JNŠ 30. Plg. db. pvd. *Jonkāitis* (LPŽ I 843); *Jonulaitis: 1620 *Ianulaitis* JNŠ 249v. Plg. db. pvd. *Jonulāitis* (LPŽ I 844); *Jonušaitis: 1621 *Ianuβaitis* JNŠ 269; 1618 *Ianuβaytis* JNŠ 210; 1617 *Ianūsžaytis* JNŠ 199; 1604 *Jonuβaitis* JNŠ 48. Plg. db. pvd. *Jōnušaitis*, *Jonušāitis* (LPŽ I 844); *Juknaitis: 1618 *Iuknaytis* JNŠ 212. Plg. db. pvd. *Juknāitis* (LPŽ I 852); *Jurgaitis: 1620 *Iurgaitis* JNŠ 251v; 1617 *Iurgaytis* JNŠ 204v; 1617 *Iurgajtis* JNŠ 206v; 1601 *Jurgaitis* JNŠ 19v; 1615 *jurgaitis* JNŠ 174v; 1601 *Jurgaytis* JNŠ 22. Plg. db. pvd. *Jūrgaitis*, *Juṛgaitis*, *Jurgāitis*, *Jurgaitis* (LPŽ I 866); *Jurkaitis: 1617 *Jurkaycis* JNŠ 208. Plg. db. pvd. *Jurkāitis* (LPŽ I 868–869); *Juškaitis: 1620 *Juskaitis* JNŠ 259. Plg. db. pvd. *Juškāitis* (LPŽ I 874); *Kasparaitis: 1620 *Casparaitif* JNŠ 249v. Plg. db. pvd. *Kāsparaitis*, *Kasparāitis*, *Kasparaitis* (LPŽ I 940); *Laurynaitis: 1601 *Łaurinaycia* gen. sg. JNŠ 19v; 1621 *Łaurinaitis* JNŠ 260(2); 1601 *Łaurinaytis* JNŠ 18v; 1618 *Ławrynaytis* JNŠ 213v; 1618 *Ławrynaytis* JNŠ 209v; 1617 *Ławrynaytis* JNŠ 205; 1617 *Ławrynajtis* JNŠ 203; 1618 *Ławrynajtis* JNŠ 213; 1618 *Ławrynatis* JNŠ 221. Plg. db. pvd. *Łaurynāitis* (LPŽ II 35); *Lukošaitis: 1618 *Lukaβaytis* JNŠ 212; 1601 *Łukoβaitis* JNŠ 25; 1621 *Łukoszaitis* JNŠ 264v; 1601 *Łukoszaytis* JNŠ 28v. Plg. db. pvd. *Łukošāitis* (LPŽ II 114); *Macaitis: 1601 *Macaitis* JNŠ 22; 1602 *Macaytis* JNŠ 39; 1618 *macaytis* JNŠ 222; 1617 *Matfaytis* JNŠ 206; 1618 *matfaytis* JNŠ 218; 1617 *Matsajtis* JNŠ 198. Plg. db. pvd. *Macāitis* (LPŽ II 30); *Martynaitis: 1601 *Martinaycia* gen. sg. JNŠ 22; 1601 *Martinaitis* JNŠ 25; 1617 *Martinaytis* JNŠ 200; 1617 *martinaytis* JNŠ 200v; 1617 *Martinajtis* JNŠ 202v; 1617 *Martynajtis* JNŠ 203v; 1617 *Martijnajtis* JNŠ 196v.

Plg. db. pvd. *Martynáitis* (LPŽ II 167); *Martinkaitis: 1601 *Martinkaitis* JNŠ 24v. Plg. db. pvd. *Martinkáitis* (LPŽ II 168); *Mataitis: 1618 *matáyitis* JNŠ 216. Plg. db. pvd. *Matáitis* (LPŽ II 177); *Matulaitis: 1616 *Matulaitis* JNŠ 191v. Plg. db. pvd. *Matuláitis* (LPŽ II 183); *Mikaitis: 1601 *Mikaycia* gen. sg. JNŠ 20v; 1601 *Mikaycia* gen. sg. JNŠ 20v; 1616 *Mikaitis* JNŠ 192v; 1601 *Mikaytis* JNŠ 27; 1619 *Mikaytis* JNŠ 231v; 1601 *Mikajtis* JNŠ 28. Plg. db. pvd. *Mikáitis* (LPŽ II 225); *Mikelaitis: 1601 *Mikielaitis* JNŠ 30. Plg. db. pvd. *Mikelaitis*, *Mikeláitis*, *Mikelaitis* (LPŽ II 228); *Mykolaitis: 1620 *Mikolaitis* JNŠ 253. Plg. db. pvd. *Mykoláitis* (LPŽ II 231); *Mikutaitis: 1601 *Mikutaitis* JNŠ 22; 1617 *Mikutajtis* JNŠ 198v. Plg. db. pvd. *Mikutaitis*, *Mikutáitis* (LPŽ II 236); *Motiejaitis: 1601 *Moteiytis* JNŠ 27. Plg. db. pvd. *Motiejáitis* (LPŽ II 274); *Motiekaitis: 1601 *Motekaitis* JNŠ 25v. Plg. db. pvd. *Motiekáitis* (LPŽ II 274); *Patraitis: 1617 *Patraytis* JNŠ 200v. Plg. db. pvd. *Patráitis* (LPŽ II 406); *Paulaitis: 1617 *Pawlaytis* JNŠ 207v. Plg. db. pvd. *Pauláitis* (LPŽ II 408); *Pečiulaitis: 1616 *pečiulaitis* JNŠ 192v. Plg. db. pvd. *Pečiulaitis*, *Pečiuláitis*, *Pečiulaitis* (LPŽ II 420); *Petraitis: 1601 *Petraitis* JNŠ 21; 1609 *petraitis* JNŠ 111; 1601 *Petraytis* JNŠ 19v; 1601 *Petráyitis* JNŠ 19v; 1620 *Petráyitis* JNŠ 256; 1618 *Pietraytis* JNŠ 213v. Plg. db. pvd. *Petráitis* (LPŽ II 437); *Petrikaitis: 1620 *Petricaitis* JNŠ 251; 1601 *Petrikaitis* JNŠ 25v; 1601 *Petrikaytis* JNŠ 18v; 1617 *Pietrykaytis* JNŠ 205. Plg. db. pvd. *Petrikáitis* (LPŽ II 440); *Petrilaitis: 1601 *Petrilaitis* JNŠ 30v; 1604 *Petriláyitis* JNŠ 48v. Plg. db. pvd. *Petrilaitis* (LPŽ II 441); *Petrušaitis: 1618 *Pietrušaytis* JNŠ 222. Plg. db. pvd. *Petrušáitis* (LPŽ II 444); *Povilaitis: 1604 *Powelaytis* JNŠ 48v; 1619 *Powilaitis* JNŠ 235; 1616 *powilaitis* JNŠ 191; 1609 *Powilaytis* JNŠ 109v; 1601 *Powiláyitis* JNŠ 26v; 1621 *Powylaitis* JNŠ 261; 1617 *Powilajtis* JNŠ 202v. Plg. db. pvd. *Póvilaitis*, *Poviláitis*, *Povilaitis* (LPŽ II 496, 497); *Sabaitis: 1620 *Sabaitis* JNŠ 258. Plg. db. pvd. *Sabáitis* (LPŽ II 651); *Stanaitis: 1601 *Stanaitis* JNŠ 24; 1621 *stanaitis* JNŠ 270v; 1619 *stanaitif* JNŠ 237v; 1601 *Stanaytis* JNŠ 19v; 1601 *Stanaytis* JNŠ 30; 1617 *Stanajtis* JNŠ 197. Plg. db. pvd. *Stanáitis* (LPŽ II 798); *Stanislovaitis: 1620 *Stanislowaitis* JNŠ 253; 1621 *Stanslowaitis* JNŠ 263v. Plg. db. pvd. *Stanislováitis* (LPŽ II 801); *Staniulaitis: 1609 *Staniulaitis* JNŠ 109; 1601 *Staniuláyitis* JNŠ 21v. Plg. db. pvd. *Staniuláitis* (LPŽ II 802); *Stankaitis: 1601 *Stankaytis* JNŠ 18v. Plg. db. pvd. *Stankáitis* (LPŽ II 802); *Stasaitis: 1620 *Stasaitis* JNŠ 256; 1601 *Stafaitis* JNŠ 29v. Plg. db. pvd. *Stasáitis* (LPŽ II 807); *Šimaitis: 1620 *Szymaitis* JNŠ 257; 1620 *Szymaitis* JNŠ 256. Plg. db. pvd. *Šimáitis* (LPŽ II 928); *Tamošaitis: 1620 *Tamošaitis* JNŠ 251v; 1620 *Tamošaytis* JNŠ 257v. Plg. db. pvd. *Tamošáitis* (LPŽ II 1016); *Vaitiekaitis: 1601 *Waytiekaitis* JNŠ 20v. Plg. db. pvd. *Vaitiekáitis* (LPŽ II

1139); *Venskaitis: 1606 *Wenskaitis* JNŠ 86v. Plg. db. pvd. *Venskāitis* (LPŽ II 1190).

-(i)ūnas (rašmas įvairuoja: -(i)un, -(i)unas, -(i)unaf, -(i)unās, -(i)uns, -unis, -unos) — 62 (11,15 %) asmenvardžiai: *Andriejūnas: 1618 *Andreiuunaf* JNŠ 210v. Plg. db. pvd. *Andriejūnas* (LPŽ I 100); *Baltramiejūnas: 1617 *Baltromieiuunas* JNŠ 198. Plg. db. pvd. *Baltramejūnas* (LPŽ I 179); *Bartašiūnas: 1617 *Bartoszunis* JNŠ 202. Plg. db. pvd. *Bartašiūnas* (LPŽ I 202); *Bartkūnas: 1601 *Bartkuns* JNŠ 21. Plg. db. pvd. *Bartkūnas* (LPŽ I 204); *Griciūnas: 1621 *Gricun* JNŠ 262v; 1618 *Grycun* JNŠ 211; 1617 *Grycunos* JNŠ 197v. Plg. db. pvd. *Griciūnas* (LPŽ I 709); *Grigaliūnas: 1620 *Grigalunas* JNŠ 256; 1618 *Grygalunas* JNŠ 210; 1601 *Grigaluns* JNŠ 19v. Plg. db. pvd. *Grigaliūnas* (LPŽ I 711); *Jonkūnas: 1621 *Iankun* JNŠ 267v; 1601 *Jonkuns* JNŠ 24v. Plg. db. pvd. *Jonkūnas* (LPŽ I 22); *Jurkūnas: 1601 *Jurkunas* JNŠ 19; 1601 *Jurkuns* JNŠ 19. Plg. db. pvd. *Jurkūnas* (LPŽ I 870); *Kriščiūnas: 1618 *Krysciun* JNŠ 211v; 1601 *Krifciuns* JNŠ 22. Plg. db. pvd. *Kriščiūnas* (LPŽ I 1081); *Lukošiūnas: 1601 *Łukošius* JNŠ 20v; 1620 *Łukošuns* JNŠ 251v. Plg. db. pvd. *Lukošiūnas* (LPŽ II 114); *Maciūnas: 1617 *Maciunas* JNŠ 197; 1618 *Maciunaf* JNŠ 216v. Plg. db. pvd. *Maciūnas* (LPŽ II 125); *Mikalojūnas: 1601 *Mikaloius* JNŠ 20v; 1621 *Mikoloius* JNŠ 267. Plg. db. pvd. *Mikalojūnas* (LPŽ II 227); *Motiejūnas: 1617 *Mateiunas* JNŠ 202v; 1601 *Mateiuns* JNŠ 20v; 1618 *Matieiun* JNŠ 211; 1618 *mocieiuunaf* JNŠ 219v; 1617 *Moteiunas* JNŠ 198; 1617 *Moteiuunaf* JNŠ 208v; 1618 *moteiuunaf* JNŠ 220; 1601 *Moteiuns* JNŠ 18v. Plg. db. pvd. *Motiejūnas* (LPŽ II 274); *Paciūnas: 1618 *Patfunaf* JNŠ 214v. Plg. db. pvd. *Paciūnas* (LPŽ II 361); *Petrošiūnas: 1601 *Petrofiuns* JNŠ 21v. Plg. db. pvd. *Petrošiūnas* (LPŽ II 442); *Stankūnas: 1617 *Stankunas* JNŠ 197; 1604 *Stankuns* JNŠ 48. Plg. db. pvd. *Stankūnas* (LPŽ II 804); *Stasiūnas: 1601 *Stafiuna* gen. sg. JNŠ 22; 1616 *Stasiunas* JNŠ 192; 1617 *Stasiunas* JNŠ 197; 1601 *Stafiuns* JNŠ 23. Plg. db. pvd. *Stasiūnas* (LPŽ II 810); *Tamošiūnas: 1601 *Tamošius* JNŠ 23v. Plg. db. pvd. *Tamošiūnas* (LPŽ II 1016); *Vaitiekūnas: 1616 *Waitiekun* JNŠ 191v; 1601 *Wajtekuns* JNŠ 29v; 1618 *Woyciechunaf* JNŠ 216; 1617 *Wojtechunas* JNŠ 197v. Plg. db. pvd. *Vaitiekūnas* (LPŽ II 1140); *Vaitkūnas: 1601 *Waytkuns* JNŠ 18; 1617 *Woytkunas* JNŠ 199v; 1617 *Wojtkunos* JNŠ 208v. Plg. db. pvd. *Vaitkūnas* (LPŽ II 1141); *Valančiūnas: 1621 *Walanciun* JNŠ 269v. Plg. db. pvd. *Valančiūnas* (LPŽ II 1146); *Venskūnas: 1601 *Węskuns* JNŠ 23. Plg. db. pvd. *Venskūnas* (LPŽ II 1190–1191) bei kt.

-ovič (rašoma: -(i)owicz, -owicz, -owicz) — 59 (10,61 %) antroponimai: 1618 *Bartkowicz* JNŠ 214; 1617 *Bernatowicz* JNŠ 197v; 1620 *Czapowicz*

JNŠ 249; 1618 *Danilowicz* JNŠ 221; 1618 *Gregorowicz* JNŠ 219; 1618 *Gregorowicz* JNŠ 218v; 1618 *Grycunowicz* JNŠ 211v; 1617 *Grygowicz* JNŠ 207v; 1621 *Iakubowicz* JNŠ 249v; 1618 *Iakunowicz* JNŠ 214; 1618 *Iankunowicz* JNŠ 212; 1617 *Ianowicz* JNŠ 197v; 1618 *Ianuβkowicz* JNŠ 214v; 1618 *Iekonowicz* JNŠ 216v; 1618 *Janowicz* JNŠ 217v; 1618 *Kasperowicz* JNŠ 217v; 1620 *Laurzinowicz* JNŠ 241v; 1618 *Macieowicz* JNŠ 210v; 1618 *Marcinowicz* JNŠ 217v; 1617 *Martinowicz* JNŠ 199; 1618 *Matyiaβowicz* JNŠ 222; 1618 *Michalowicz* JNŠ 209v; 1620 *Mikolaowicz* JNŠ 246; 1618 *Oftafowicz* JNŠ 211v; 1620 *Pawlowicz* JNŠ 249v; 1618 *Piotrowicz* JNŠ 214v; 1619 *Romanowicz* JNŠ 236v; 1601 *Stanislawowicz* JNŠ 20v; 1618 *Staniulowicz* JNŠ 210v; 1618 *Stasiunowicz* JNŠ 216; 1618 *Stefanowicz* JNŠ 222; 1618 *Stephanowicz* JNŠ 212v; 1617 *Walentynowicz* JNŠ 207; 1621 *Wawrinowicz* JNŠ 262; 1618 *Woyciechowicz* JNŠ 219v; 1618 *Woytkunowicz* JNŠ 218v ir kt.

-(i)uitis (rašoma: -(i)uyītis, -uitis, -uytis) — 38 (6,83 %) asmenvardžiai: *Jonuitis: 1618 *Ianuytis* JNŠ 209. Plg. db. pvd. *Jonūitis* (LPŽ I 844); *Martynuitis: 1620 *Martinuitis* JNŠ 243; 1618 *Martinuytis* JNŠ 214. Plg. db. pvd. *Martynuītis* (LPŽ II 169); *Motiejuitis: 1620 *Mateiuytis* JNŠ 253. Plg. db. pvd. *Motiejūitis* (LPŽ II 274) ir kt.

-(i)evič (rašoma: -ewyčz, -(i)ewicz, -iewicz) — 30 (5,42 %) antroponimų: 1621 *Ambrozewicz* JNŠ 269v; 1618 *Andrzejewicz* JNŠ 212; 1618 *Baniewicz* JNŠ 217v; 1618 *Barthoβewicz* JNŠ 213v; 1621 *Iendrzejewicz* JNŠ 262; 1621 *Iozewicz* JNŠ 265v; 1618 *Iurgiewicz* JNŠ 216v; 1620 *Janiskiewicz* JNŠ 249v; 1618 *Macieiewicz* JNŠ 211v; 1618 *mikolaiewicz* JNŠ 216; 1601 *Ostafieiewicz* JNŠ 19v; 1621 *Paulukiewicz* JNŠ 264; 1621 *Peczulewicz* JNŠ 264; 1601 *Thomafzewyčz* JNŠ 21; 1618 *więckiewicz* JNŠ 215v; 1621 *Woicieiewicz* JNŠ 270v(2) bei kt.

-onis (rašoma -onis) — 1 (0,18 %) asmenvardis: *Juknonis: 1617 *Iuknonis* JNŠ 200. Plg. db. pvd. *Juknónis* (LPŽ I 853).

Užfiksuoti tik 3 (0,54 % visų atkurtų) antroponimų vartojimo atvejai su deminutyvinėmis priesagomis. Kai kada šio tipo priesagos galėjo turėti ir patroniminę reikšmę (dar žr. Zinkevičius 1977a: 241; Maciejauskienė 1991: 227–228; 1993: 43; Ragauskaitė 2005: 100–101; 2018a: 105–114; 2019b: 180–190):

-elis (rašoma -(i)elis) — 1 (0,18 %) asmenvardis: *Mackelis: 1604 *Mackielis* JNŠ 48. Plg. db. pvd. *Mackēlis* (LPŽ II 125);

-(i)ulis (rašoma -(i)ulis) — 1 (0,18 %) antroponimas: *Kasiulis: 1601 *Kasiulis* JNŠ 27v. Plg. db. pvd. *Kasiūlis* (LPŽ I 939);

-utis (rašoma -ūtys) — 1 (0,18 %) asmenvardis: *Mikutis: 1617 *Mikūtyš* JNŠ 197. Plg. db. pvd. *Mikūtis* (LPŽ II 236).

XVI a. pabaigos — XVII a. pradžios Jonišio parapijos gyventojų antroponimų antroje dvinario įvardijimo vietoje dažniausi yra patroniminės kilmės asmenvardžiai. Jų daryba paliudijo lietuviškos patroniminės priesagos *-aitis* produktyvumą (359, t. y. 65 %). Tarp XVII a. pradžios vilniečių patronimų, sudarytų su lietuviškomis priesagomis, taip pat dominavo priesagos *-aitis* vediniai (Zinkevičius 1977a: 56–63). Todėl buvo spėjama, kad visai etnografinėi Lietuvai buvo bendra tėvavardžių su priesaga *-aitis* sistema (Zinkevičius 1977b: 153–155). Tačiau didžiausia priesagos *-aitis* vedinių koncentracija nustatyta Žemaitijoje ir Vakarų Aukštaitijoje, nors šios priesagos derivatų užrašyta ir įvairiose kitose Lietuvos vietose (Maciejauskienė 1991: 242). Ne tik priesaga *-aitis*, bet ir kitos lietuvių pavardžių tėvavardinės priesagos *-ėnas*, *-onis*, *-ūnas* turi daugiau ar mažiau apibrėžtus priesagų paplitimo arealus Lietuvoje. Antroponimai su priesaga *-onis* labiausiai paplitę Rytų Lietuvoje ir kai kuriuose Pietų Lietuvos vietovėse. Priesagos *-ūnas* vediniai taip pat dažniausi Rytų Lietuvoje, nors pasitaiko jų ir Pietų Lietuvoje (Maciejauskienė 1977: 161–163; 1991: 242).

Kita asmenvardžių grupė yra gerokai mažesnė. Ją sudaro tik 4 antroponimai (0,72 %). Tai: **Bartkus*: 1601 *Bartkus* JNŠ 21v. Plg. db. pvd. *Bařtkus* (LPŽ I 204); **Jurkus*: 1601 *Jurkaus* gen. sg. JNŠ 21v. Plg. db. pvd. *Juřkus* (LPŽ I 870); **Petrošius*: 1604 *Petrofius* JNŠ 48. Plg. db. pvd. *Petrōšius* (LPŽ II 442); **Venskus*: 1601 *Venskaus* gen. sg. JNŠ 20. Plg. db. pvd. *Veņskus* (LPŽ II 1190–1191). Kaip matyti, Jonišio parapijos krikščioniškos kilmės asmenvardžių formos yra labai įvairios.

4. Antroponimai, nefunkcionuojantys dabartiniame lietuvių vadyne

XVI a. pabaigos — XVII a. pradžios Jonišio parapijos 146 atkurti krikščioniškos kilmės antroponimai lyginami su dabartinėmis lietuvių pavardėmis. Nesuradus tikslų atitikmenų mūsų dienų vadyne, pateikiami keli būdingesni atitinkamos šaknies asmenvardžiai, pvz.: **Andruškaitis*: 1617 *Andruszkaitys* JNŠ 198. Dėl *andrušk-* plg. db. pvd. *Andruškà*, *Andruškėvičius*, *Andruškis* (LPŽ I 104); **Baltramiejaitis*: 1620 *Baltramaitytis* JNŠ 259. Dėl *baltramej-* plg. db. pvd. *Baltramejūnas* (LPŽ I 179); **Baltruškaitis*: 1621 *Baltruβkaitis* JNŠ 266. Dėl *baltrušk-* plg. db. pvd. *Baltruškà*, *Baltruškėvičius* (LPŽ I 181); **Baniuškaitis*: 1621 *Baniuβkuitis* JNŠ 265. Dėl *baniuš-* plg. db. pvd. *Baniuškaitis* (LPŽ I 188); **Beniušaitis*: 1601 *Beniuszaytis* JNŠ 27. Dėl *beniuš-* plg. db. pvd. *Beniušėvičius*, *Beniušis* (LPŽ I 233); **Bertašaitis*: 1609 *Bertaszaitis* JNŠ 111v. Dėl *bertaš-* plg. db. pvd.

Bertašauskis, Bertašėvičius, Bertāšius (LPŽ I 241); *Bertašiūnas: 1601 *Bertašiūns* JNŠ 25. Dėl *bertaš-* plg. db. pvd. *Bertašauskis, Bertašėvičius, Bertāšius* (LPŽ I 241); *Gabruitis: 1601 *Gabruitis* JNŠ 25. Dėl *gabr-* plg. db. pvd. *Gabrāitis* (LPŽ I 601); *Gasparuitis: 1621 *gasparuitis* JNŠ 264v. Dėl *gaspar-* plg. db. pvd. *Gasparāitis* (LPŽ I 629); *Genulaitis: 1621 *Genulaitis* JNŠ 260v. Dėl *genul-* plg. db. pvd. *Genūlis* (LPŽ I 653); *Gricaitis: 1601 *Gricaitis* JNŠ 22; 1601 *Gricaytis* JNŠ 29. Dėl *gric-* plg. db. pvd. *Gricas, Gricėvičius, Gricys, Griciukas, Griciūnas* (LPŽ I 709); *Jakulaitis: 1601 *Jokulaitis* JNŠ 26. Dėl *jakul-* plg. db. pvd. *Jakulāuskas, Jakulenis, Jakulėvičius, Jakūlis* (LPŽ I 792); *Jankūnaitis: 1620 *Iankunaitis* JNŠ 255v. Dėl *jankūn-* plg. db. pvd. *Jankūnas, Jankūnāvičius* (LPŽ I 802); *Jaskaitis: 1620 *Iaskaitis* JNŠ 257. Dėl *jask-* plg. db. pvd. *Jaska, Jaskāuskas, Jaskelis, Jaskėvičius* (LPŽ I 817); *Jociūnas: 1620 *Jaciun* JNŠ 249v; 1601 *Jocuns* JNŠ 18v. Dėl *joc-* plg. db. pvd. *Jocāitis, Jōcas, Jocėvičius, Jōcius, Jocōnis* (LPŽ I 835); *Jonuluitis: 1620 *Ianuūitis* JNŠ 248. Dėl *jonul-* plg. db. pvd. *Jonulaitis* (LPŽ I 844); *Jonuškaitis: 1621 *Ianuūkaitis* JNŠ 261; 1618 *Ianuūkaytis* JNŠ 211v; 1617 *Ianūszkaytis* JNŠ 199; 1620 *Ionuscāitis* JNŠ 256v; 1616 *jonuūkaitis* JNŠ 192v; 1601 *Jonufzkaitis* JNŠ 26v. Dėl *jonuš-* plg. db. pvd. *Jonuškā, Jonuškėvičius, Jonuškis* (LPŽ I 844); *Jukaitis: 1604 *Jukaitis* JNŠ 48. Dėl *juk-* plg. db. pvd. *Jukāvičius, Jūkelis, Jukėnas* (LPŽ I 852); *Juozuitis: 1620 *Iažuitif* JNŠ 249v. Dėl *juoz-* plg. db. pvd. *Juozāitis* (LPŽ I 861); *Jurguitis: JNŠ 201v. Dėl *jurg-* plg. db. pvd. *Jūrgaitis, Juḡgaitis, Jurgāitis* (LPŽ I 866); *Jurkuitis: 1601 *Jurkuitis* JNŠ 29v. Dėl *jurk-* plg. db. pvd. *Jurkāitis* (LPŽ I 868–869); *Krikštānaitis: 1601 *Krixtanaytis* JNŠ 20. Dėl *krikštān-* plg. db. pvd. *Krikštānas, Krikštānāvičius* (LPŽ I 1076); *Maceluitis: 1620 *Macalūitis* JNŠ 248. Dėl *macel-* plg. db. pvd. *Mācelaitis* (LPŽ II 122); *Macikaitis: 1601 *Macikaitis* JNŠ 30v. Dėl *macik-* plg. db. pvd. *Macikas* (LPŽ II 124); *Maciulaitis: 1609 *Maciūlaitis* JNŠ 114. Dėl *maciul-* plg. db. pvd. *Maciūlāvičius, Maciulėvičius, Maciulionis, Maciūlis* (LPŽ II 124–125); *Maciuluitis: 1601 *Maciūlūitis* JNŠ 28v. Dėl *maciul-* plg. db. pvd. *Maciulāvičius, Maciulėvičius, Maciulionis, Maciūlis* (LPŽ II 124–125); *Macuitis: 1621 *Macuitis* JNŠ 262v. Dėl *mac-* plg. db. pvd. *Macāitis* (LPŽ II 121); *Mačiuluitis: 1620 *Maczuūitis* JNŠ 251v. Dėl *mačiul-* plg. db. pvd. *Māčiulaitis, Mačiulāitis* (LPŽ II 129); *Masiuluitis: 1621 *Masiūlūitis* JNŠ 264. Dėl *masiul-* plg. db. pvd. *Masiulāitis* (LPŽ II 173); *Masuitis: 1621 *Mafūitis* JNŠ 263. Dėl *mas-* plg. db. pvd. *Masāitis* (LPŽ II 170); *Mikailaitis: 1601 *Mikailaytis* JNŠ 29v; 1601 *Mikaylajcia* gen. sg. JNŠ 23v. Dėl *mikail-* plg. db. pvd. *Mikāila, Mikāilas, Mikailionis* (LPŽ II 25); *Mikailuitis: 1619 *Mikailūitis* JNŠ 236v. Dėl *mikail-* plg. db. pvd. *Mikāila,*

Mikáilas, Mikailiónis (LPŽ II 225); *Mikituītis: 1621 *Mikituītis* JNŠ 269v. Dėl *mikit-* plg. db. pvd. *Mikità, Mikitāvičius* (LPŽ II 229); *Mykoluītis: 1617 *Mikaluītis* JNŠ 205. Dėl *mykol-* plg. db. pvd. *Mykoláītis, Mýkolaitis, Mykolaitis* (LPŽ II 231); *Mikuītis: 1620 *Mikuītis* JNŠ 248v; 1617 *Mikujtis* JNŠ 202v. Dėl *mik-* plg. db. pvd. *Mikáītis* (LPŽ II 225); *Mikutuītis: 1620 *Mikutuītis* JNŠ 258. Dėl *mikut-* plg. db. pvd. *Mikutaitis, Mikutáītis* (LPŽ II 236); *Motiekuītis: 1620 *Motiekuītis* JNŠ 249. Dėl *motiek-* plg. db. pvd. *Motiekà, Motiekáītis, Motiėkus, Motiekúnas* (LPŽ II 274); *Paliuluītis: 1619 *Paluluītis* JNŠ 232. Dėl *paliul-* plg. db. pvd. *Paliulėnas, Paliuliónis, Paliulis, Paliuliúnas* (LPŽ II 382); *Pauluītis: 1620 *Pauluītis* JNŠ 248. Dėl *paul-* plg. db. pvd. *Pauláītis* (LPŽ II 408); *Pečiuluītis: 1621 *Peczuhuītis* JNŠ 265v(2). Dėl *pečiul-* plg. db. pvd. *Pečiulaitis, Pečiuláītis, Pečiulaitis* (LPŽ II 420); *Petralaitis: 1620 *Petralaitis* JNŠ 246v. Dėl *petral-* plg. db. pvd. *Petralėvičius, Petrālis* (LPŽ II 437); *Petrašaitis: 1618 *Pietrašajtis* JNŠ 219v. Dėl *petraš-* plg. db. pvd. *Petrašėvičius, Petrašėvskis, Petrašiúnas, Petrāšius* (LPŽ II 438); *Petrošiūnaitis: 1620 *Petrošunaitis* JNŠ 251v. Dėl *petrošiūn-* plg. db. pvd. *Petrošiúnas* (LPŽ II 442); *Pocaitis: 1601 *Pocayītis* JNŠ 28. Dėl *poc-* plg. db. pvd. *Pōcas, Pocauskas, Pocėvičius* (LPŽ II 482–483); *Romanuītis: 1619 *Romannuyc* JNŠ 233. Dėl *roman-* plg. db. pvd. *Romanaitis* (LPŽ II 619); *Staniuluītis: 1619 *Staniuluyc* JNŠ 232; 1618 *Staniuhuytis* JNŠ 211v. Dėl *staniul-* plg. db. pvd. *Staniuláītis* (LPŽ II 802); *Stankūnaitis: 1620 *Stankunaitis* JNŠ 254v. Dėl *stankūn-* plg. db. pvd. *Stankúnas, Stankūnāvičius* (LPŽ II 804); *Stoniūnas: 1601 *Stoniuns* JNŠ 18. Dėl *ston-* plg. db. pvd. *Stōnis, Stónis, Stonys, Stōnius* (LPŽ II 826); *Tamošuitis: 1601 *Tamošuitis* JNŠ 30v. Dėl *tamoš-* plg. db. pvd. *Tamošáītis* (LPŽ II 1016); *Urnėžiuitis: 1621 *Vrnežuitis* JNŠ 259v. Dėl *urnėž-* plg. db. pvd. *Urniėžis, Urniėžius* (LPŽ II 1113); *Vaitiekuītis: 1619 *Vaitekuītis* JNŠ 237. Dėl *vaitiek-* plg. db. pvd. *Vaitiekáītis* (LPŽ II 1139); *Valančaitis: 1617 *Wołac̣zayītis* JNŠ 202. Dėl *valanč-* plg. db. pvd. *Valančauskas, Valančiónis, Valančis, Valančiúnas, Valančius* (LPŽ II 1146); *Valentínaitis: 1601 *Valentínaitis* JNŠ 19v. Dėl *valentin-* plg. db. pvd. *Valentinas, Valentínāvičius* (LPŽ II 1150); *Vasiulaitis: 1601 *Wasiulaitis* JNŠ 28. Dėl *vasiul-* plg. *Vasiuliauskas, Vasiulis* (LPŽ II 1170).

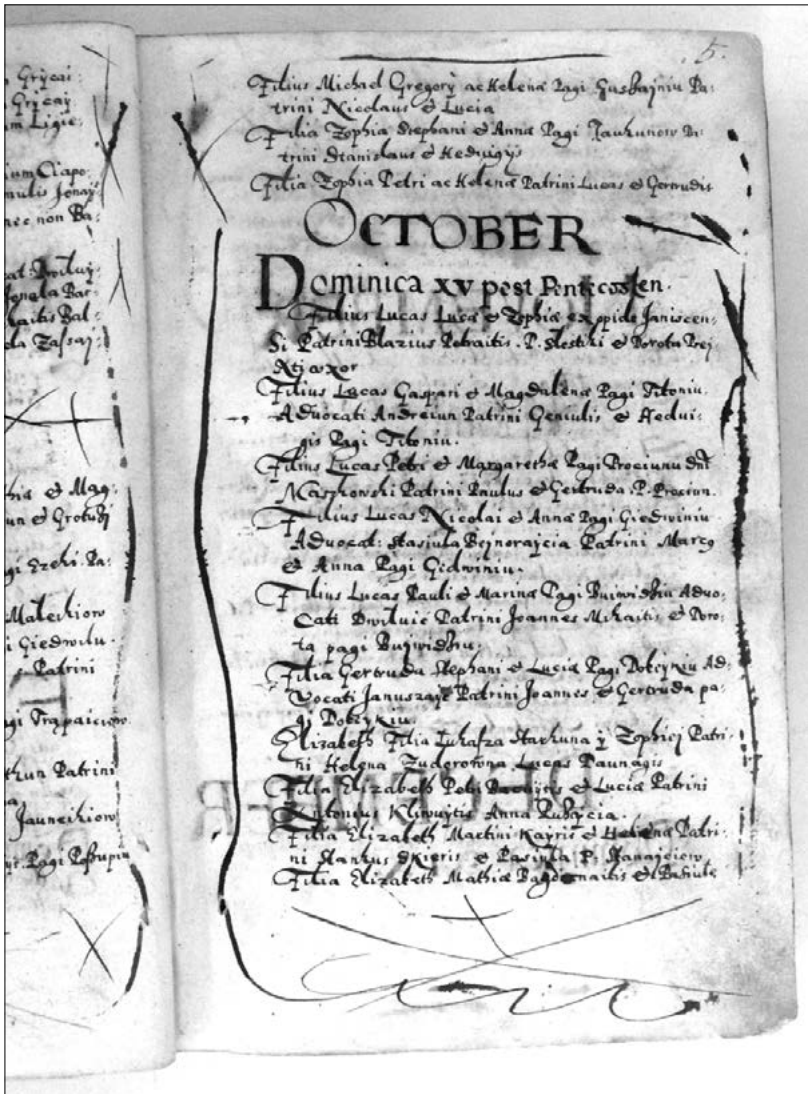
Paaikškėjo, kad 92 (63 % visų rekonstruotų) atkurti asmenvardžiai vartojami ir šiomis dienomis. Dalis, t. y. 54 (37 %) turi tos pačios kilmės, tik skirtingos darybos dabartinių pavardžių atitikmenis. Tarp šiuo metu nepaliudytų antroponimų dažni priesagos *-(i)uītis* vediniai. Ankstesni XVII a. lietuvių istorinių asmenvardžių tyrimai beveik nėra paliudiję šios priesagos vartosenos. Tačiau manoma, kad priesaga *-uītis* yra vadintina patronimine priesaga. Tai

leidžia daryti XVII a. Gruzdžių parapijos antroponimų su priesaga *-uitis* gausa ir detali jų antroponiminė analizė (Maciejauskienė 2010: 820). Tarp nagrinėtų XVI–XVII a. Jonišio miestiečių patroniminės kilmės asmenvardžių priesagos *-(i)uitis* vediniai sudarė 14,60 % (Ragauskaitė 2019b: 187, 194). Kai kurie straipsnyje analizuoti krikščioniškos kilmės antroponimai yra vertintini kaip grafiniai variantai. Jie galėjo atsirasti nedėsningai dėl raštininkų neatidumo ar kt. ekstralingvistinių aplinkybių (lietuvių, lenkų ir lotynų kalbų sąveikos).

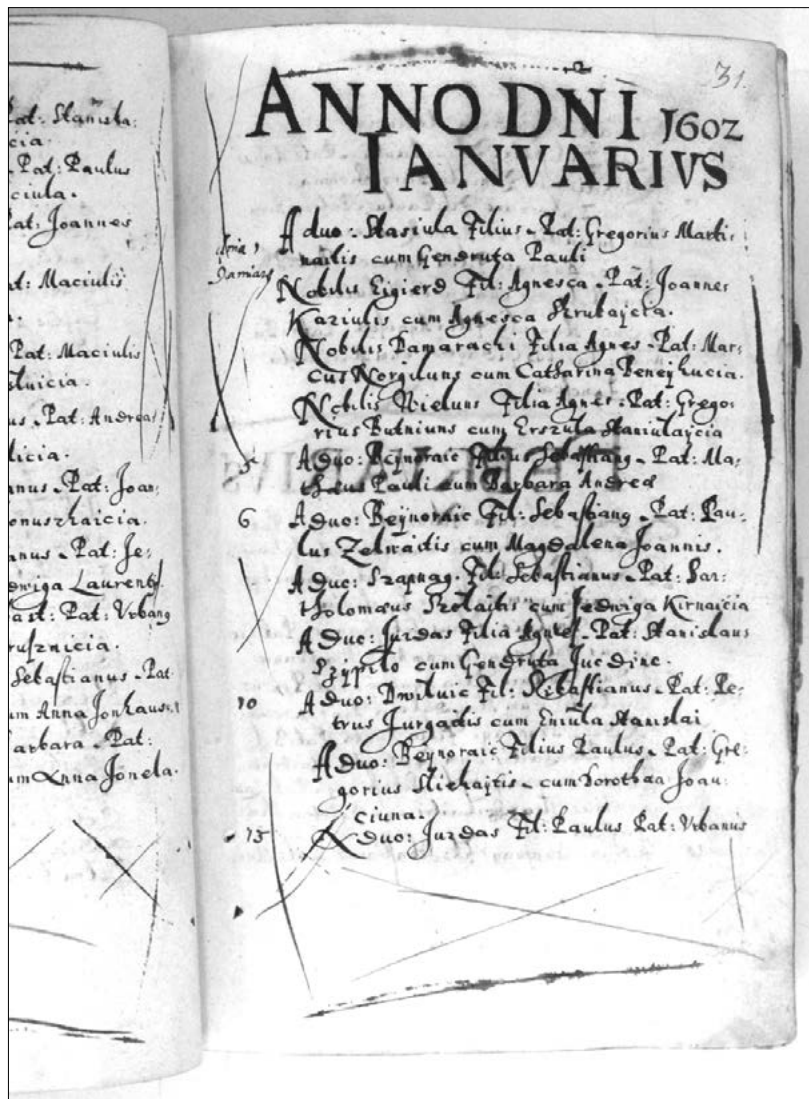
5. Išvados

1. Iš 1599–1621 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knygos buvo atrinkti kaimų gyventojų 556 dvinariai užrašymai. Pirmieji šių dvinarių įvardijimų nariai — tai krikščioniški vardai. Daugiausia surasta tradicinių krikščioniškų vardų lyčių.
2. Darybinei analizei atrinkti 556 krikščioniškos kilmės asmenvardžiai (antrieji dvinario įvardijimo modelio nariai) buvo suskirstyti į dvi grupes: 1) antroponimai su lietuviškomis *-aitis*, *-(i)onis*, *-(i)ūnas*, *-(i)uitis* ir slaviškomis *-evič*, *-ovič* patroniminėmis priesagomis, su deminutyvinėmis priesagomis ir 2) asmenvardžiai be šių priesagų.
3. Pirmoji grupė yra gerokai didesnė. Ją sudaro 552 (99,28 % visų antrųjų antroponimų) asmenvardžiai. Tarp jų dažniausi patroniminių priesagų *-aitis* (359, t. y. 65 %) vediniai. Antrojoje grupėje tik 4 (0,72 %) antroponimai.
4. Palyginus 146 atkurtų asmenvardžių formas su dabartinėmis lietuvių pavardėmis, nustatyta, kad 92 (63 %) funkcionuoja ir šiandien. Mažesnis dalis, t. y. 54 (37 % visų atkurtų antroponimų) turi tos pačios kilmės, tik skirtingos darybos dabartinių pavardžių atitikmenis.

Priedai

1 pav. 1599 m. fragmentas iš 1599–1621 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knygos (l. 5)

2 pav. 1602 m. fragmentas iš 1599–1621 m. Jonišchio parapijos krikšto metrikų knygos (l. 31)

Sutrumpinimai

- db. — dabartinis, -ė
gen. — lo. (cāsus) genetīvus 'kilmininko linksnis'
plg. — palygink
sg. — lo. (numerus) singulāris 'vienaskaita'
pvd. — pavardė
v. — vardas

Istorijos šaltinis

Jnš = 1599–1621 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knyga [„Liber Baptisatoru(m) || Ecc(lesi)æ Parochialis Jani=||scensis ab Anno 1599. — || usq(ue) ad An(n)um || 1621. -“]. Lietuvos valstybės istorijos archyvas. F. 1196. Ap. 1. B. 76.

Literatūra

- Garliauskas, Vidas. 1998. Lietuviškos oikonomų lytys nelietuviškuose XVI–XIX a. šaltiniuose. *Lietuvių kalbotyros klausimai* 40, 123–204.
- Garliauskas, Vidas. 2004. *XVII a. Molėtų bažnyčios krikšto ir santuokos metrikų knyga*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- LPŽ I–II = *Lietuvių pavardžių žodynas* 1–2, aut. Vitalija Maciejauskienė, Marija Razmukaitė, Aleksandras Vanagas, ats. red. Aleksandras Vanagas. Vilnius: Mokslas, 1985–1989.
- LVKŽ = *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, aut. Kazys Kuzavinis, Bronys Savukynas. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1994.
- Maciejauskienė, Vitalija. 1977. Lietuvių asmenvardžių priesagų paplitimas XVII a. *Lietuvių kalbotyros klausimai* 17, 159–168.
- Maciejauskienė, Vitalija. 1991. *Lietuvių pavardžių susidarymas XIII–XVIII a.* Vilnius: Mokslas.
- Maciejauskienė, Vitalija. 1993. Kriaunų parapijos XVII–XVIII a. asmenvardžiai. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 32: *Baltų onomastikos tyrimai*, 34–99.
- Maciejauskienė, Vitalija. 2010. Gruzdžių pavardės: istorija ir dabartis. *Gruzdžiai* 2, Vilnius: Versmė, 818–844.
- Ragauskaitė, Alma. 1999. XVI a. II pusės Kauno miestiečių lietuviškos kilmės asmenvardžiai. *Acta Linguistica Lithuanica / Lietuvių kalbotyros klausimai* 41, 145–158.
- Ragauskaitė, Alma. 2004. XVI–XVII a. joniškiečių asmenvardžiai. *Istoriniai tekstai ir vietos kultūra*. Šiauliai, Ryga: Lucilijus, 8–18.
- Ragauskaitė, Alma. 2005. *XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžiai*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla.
- Ragauskaitė, Alma. 2015. Seniausios Lietuvoje 1599–1621 metų Jonišio krikšto metrikų knygos joniškiečių moterų asmenvardžiai lietuvių istorinės antropomimijos kontekste. *Acta Linguistica Lithuanica* 73, 55–81.
- Ragauskaitė, Alma. 2018a. XVII a. kėdainiečių asmenvardžių darybos tendencijos. *Baltu filologija* 27, 101–118.

- Ragauskaitė, Alma. 2018b. XVII a. kėdainiečių lietuviškos kilmės asmenvardžiai. *Acta Linguistica Lithuanica* 78, 53–75.
- Ragauskaitė, Alma. 2019a. Lietuviškos kilmės asmenvardžiai seniausioje Lietuvoje 1599–1621 m. Jonišio krikšto metrikų knygoje. *Baltu filologija* 28(1), 153–168.
- Ragauskaitė, Alma. 2019b. Joniškiečių vyrų asmenvardžių darybos tendencijos seniausioje Lietuvoje 1599–1621 m. Jonišio krikšto metrikų knygoje. *Acta Linguistica Lithuanica* 80, 177–194.
- Vanagas, Aleksandras. 1974. Pavardės iš hebrajiškos kilmės vardų. *Žodžiai ir žmonės*. Vilnius: Mintis, 86–152.
- Vanagas, Aleksandras. 1977. Pavardės iš graikiškos kilmės vardų. *Žmonės ir kalba*. Vilnius: Mokslas, 48–92.
- Vanagas, Aleksandras. 1980. Pavardės iš lotyniškos kilmės vardų. *Kalba ir mintis*. Vilnius: Mokslas, 52–95.
- Vanagas, Aleksandras. 1982. *Mūsų vardai ir pavardės*. Vilnius: Mokslas, 68–72.
- Vanagas, Aleksandras. 1983. Pavardės iš slaviškos kilmės vardų. *Mintis ir ženklas*. Vilnius: Mokslas, 73–103.
- Zinkevičius, Zigmąs. 1977a. *Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje*. Vilnius: Mokslas.
- Zinkevičius, Zigmąs. 1977b. Tėvavardinė asmenvardžių sistema Lietuvoje. *Baltistica. II priedas*, 151–156.
- Zinkevičius, Zigmąs. 2005. *Krikščionybės ištakos Lietuvoje*. Vilnius: Katalikų akademija.
- Zinkevičius, Zigmąs. 2007. *Senosios Lietuvos valstybės vardynas*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- Zinkevičius, Zigmąs. 2008. *Lietuvių asmenvardžiai*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.
- Zinkevičius, Zigmąs. 2010. *Krikščioniško vardyno kelionė į Lietuvą*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla.
- Žilys, Saulius. 2012. Bažnyčių metrikų knygos ir parapijiečių sąrašai Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje: kilmė ir konfesiniai ypatumai. *Atminties institucijų rinkiniai. Bibliotheca Lithuana 2*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 123–154.

Alma Ragauskaitė
 Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras
 Lietuvių kalbos institutas
 P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius, Lietuva
 alma.ragauskaite@lki.lt
 ORCID: 0000-0001-5952-8027

KOPSAVILKUMS

Kristīgas cilmes personvārdi vecākajā lietuviešu kristību metriku grāmatā Jonišķos (1599–1621)

Alma RAGAUSKAITĒ

Draudžu metriku grāmatas ir viens no svarīgākajiem Lietuvas vēsturiskās antroponīmijas izpētes avotiem. Šo reģistru kontekstā izceļas hronoloģiski unikāls Jonišķu pilsētas kristību reģistrs no 1599. līdz 1621. gadam, kas pašlaik ir vecākais zināmais lietuviešu draudzes reģistrs Lietuvā. No 556 kristīgas cilmes antroponīmiem, kas analizēti rakstā, 146 gadījumos tika rekonstruētas personvārdu formas (*Andriejūnas, *Baltramiejūnas, *Čepaitis, *Griciūnas, *Jankūnas, *Kasiulis, *Laurynaitis, *Motiejūitis, *Petrāitis, *Ramonaitis, *Stanaitis, *Šimaitis, *Tamošaitis, *Vaitiekaitis). Salīdzinot rekonstruētos antroponīmus un mūsdienu Lietuvas uzvārdus, redzams, ka 92 (63 %) no tiem mūsdienās ir joprojām sastopami. Daļai no tiem, t. i. 54 (37 % no visiem rekonstruētajiem antroponīmiem), ir atrodami līdzīgi tās pašas cilmes uzvārdi, taču ar atšķirīgiem formantiem (*Andruškaitis, *Baniuškuitis, *Gricaitis, *Maciulūitis, *Pečiulūitis, *Romanūitis, *Stankūnaitis, *Tamošūitis, *Urnīežiūitis, *Valančaitis).

SUMMARY

Personal Names of Christian Origin in the Oldest Lithuanian Baptismal Register of Joniškis Parish (1599–1621)

Alma RAGAUSKAITĒ

Parish registers are among the most important historical documents of Lithuanian historical anthroponymy. A chronologically unique baptismal register of Joniškis parish dating from 1599–1621, which is currently the oldest known Lithuanian parish register in Lithuania, stands out in the context of such registers. Out of 556 anthroponyms of Christian origin analysed in the article, 146 personal names with Lithuanian suffixes were reconstructed (*Andriejūnas, *Baltramiejūnas, *Čepaitis, *Griciūnas, *Jankūnas, *Kasiulis, *Laurynaitis, *Motiejūitis, *Petrāitis, *Ramonaitis, *Stanaitis, *Šimaitis, *Tamošaitis, *Vaitiekaitis). A comparison of the reconstructed anthroponyms and present-day Lithuanian surnames shows that 92 (63 %) of them still occur today. Some of them, i. e. 54 (37 % of all reconstructed anthroponyms), have equivalent surnames of the same origin but different formation (*Andruškaitis, *Baniuškuitis, *Gricaitis, *Maciulūitis, *Pečiulūitis, *Romanūitis, *Stankūnaitis, *Tamošūitis, *Urnīežiūitis, *Valančaitis).